

Hristiyan Kilise Tarihinde Simoni Uygulamaları *The Practices of Simony in the History of Christian Church*

Azize UYGUN

Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı
Assoc. Prof., Süleyman Demirel University Faculty of Theology Department of History of Religions
Isparta / Türkiye
azizeuygun@sdu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4287-7700

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received : 19.02.2025
Kabul Tarihi / Accepted : 10.05.2025
Yayın Tarihi / Published : 20.06.2025
Yayın Sezonu / Pub Date Season : Haziran-June
Cilt / Volume: 12 • Sayı / Issue: 1 • Sayfa / Pages: 69-94

Atıf / Cite as

Uygun, Azize. Hristiyan Kilise Tarihinde Simoni Uygulamaları. *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 12/1 (2025), 69-94.

Doi: 10.33460/beuifd.1643200

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

Yazarların dergide yayınlanan çalışmaları **CC BY-NC 4.0** lisansı altında yayımlanmakta ve telif hakları bu lisansın hükümlerine tabi olmaktadır.

Authors publishing with the journal is licensed under the CC BY-NC 4.0 and their copyright is subjected to the terms and conditions of this license.

Öz: Dini makamların/yetkilerin para veya maddi menfaat karşılığında satılabilir veya satın alınabilir olduğunu ifade eden simoni (İng. simony) kavramı, Hristiyanlık tarihinde önemli bir tartışma konusu olmuş ve Kilisenin içsel yapıları ile dış ilişkilerinde derin izler bırakmıştır. Terim, Latince "Simon" kelimesinden türetilmiş olup, adını Yeni Ahit'te yer alan "Elçilerin İşleri" kitabında bahsedilen Simon Magus'tan almıştır. Simon Magus, İsa'nın öğrencileriyle aynı yeteneklere sahip olma arzusuyla Petrus'tan manevi güç satın almaya çalışmasıyla bilinir. Simoni uygulamaları, erken Hristiyanlık döneminden itibaren ortaya çıkmış ve varlığını sürdürmüştür. Hristiyanlığın erken dönemlerinde ortaya çıkmış olmakla birlikte, başlangıçta ruhani makamlar aracılığıyla maddi kazanç sağlama imkanı sınırlı olduğundan simoni, Kilise içerisinde yaygınlık kazanmamış, hatta nadiren karşılaşılan bir durum olarak değerlendirilmiştir. Ancak tarihsel süreç incelendiğinde, Kilisenin ekonomik olarak zenginleşmesi ve toplumsal itibarının artmasıyla birlikte simoni uygulamalarının da yaygınlık kazanmaya başladığı görülmektedir. Başlangıçta ciddi bir sorun olarak algılanmayan bu uygulama, zamanla artan görünürlüğü ve etkisiyle Kilise için rahatsızlık verici bir mesele hâline gelmiş ve ciddi bir kurumsal problem olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Özellikle Orta Çağ Avrupa'sında simoni uygulaması, Hristiyanlık

tarihinde dini otoritenin meşruiyetini sarsan en önemli sorunlardan biri olmuştur. Bu durum, Kilise otoritesine duyulan güveni zedeleyerek Reform hareketlerine zemin hazırlamış ve Hristiyan dünyasında ayrışmalara neden olmuş, simoninin önlenmesi amacıyla tertip edilen konsiller, Papalık Fermanları ve Reform hareketleriyle sorunun önüne geçilmeye çalışılmıştır. Kiliseyi tedbir almaya sürükleyen başlıca sorunlardan biri de Kilisenin en önemli makamı olan Papalık için yapılan seçimlerde simoni ve siyasi müdahalelerin bulunmasıdır. Simoni için alınan paralar ve hediyeler, makamın prestijine ve ekonomik gücüne bağlı olarak büyük farklılık göstermiştir. Bu dönemde Papalık gibi yüksek rütbeli görevler için yüklü miktarlar ödenmiş, bunun yanında Kilise içindeki daha alt düzey memuriyetler için dahi belirli bir maddi karşılık talep edilmiştir. Harcanan paranın yanında mücevherler, kıymetli eşyalar, köşkler, saraylar ve geniş araziler de simoninin bir parçası hâline gelmiştir. Katolik inancında, Papanın, inanç ve ahlak konularında “ex cathedra” ifadesiyle yaptığı açıklamalarda yanılmaz kabul edilmesi ve Kutsal Ruh’un rehberliğiyle seçildiğine inanılması, simoni yoluyla seçilen bir papanın dini otoritesinin yalnızca etik ve ahlaki açılarından değil, aynı zamanda ilahi meşruiyet açısından da sorgulanmasına neden olmuştur. Simoninin tarihsel kökenlerini ve Kilise tarihindeki sürecini anlamak ve Papalık kurumu üzerindeki etkilerini değerlendirmek, Hristiyan tarihi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada öncelikle, simoni kavramının ortaya çıkışına zemin hazırlayan tarihsel arka plan ve bu kavramın İncillerdeki dayanakları incelenmiştir. Sonrasında, Orta Çağ’da yaygınlık kazanan simoni uygulamaları ve bu bağlamda ödenen meblağlar, verilen hediyeler tarihi örneklerle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ruhani makamların maddi değer üzerinden alınıp satılmasının hem yerel Kilise ekonomilerine hem de papalık otoritesinin mali politikalarına etkileri örnek olaylar üzerinden değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, simoninin ekonomik yönü bu çalışmada ön plana çıkmaktadır. Son olarak, söz konusu uygulamaların Kilise üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Geçmişte alınan konsil kararları ve Papalık düzenlemeleriyle simoni yasaklanmış olsa da bu uygulama günümüzde Hristiyan inancının temel ilkeleriyle bağdaşmayan bir durum olarak değerlendirilmeye devam etmektedir. Bu çalışmayla Dinler Tarihi alanında, Kilise tarihindeki simoni uygulamalarına ilişkin mevcut literatüre katkı sunulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Orta Çağ, Papalık, Kilise, Simoni, Simon Magus.

Abstract: Simony, a concept used to express the purchase or sale of religious offices or authorities in exchange for money or material benefits, has been an important topic of discussion in the history of Christianity and has left deep marks on both the internal structures and external relations of the Church. The term is derived from the Latin word “Simon” and takes its name from Simon Magus, who is mentioned in the “Acts of the Apostles” in the New Testament. Simon Magus is known for attempting to purchase spiritual power from Peter with the desire to possess the same abilities as Jesus’ disciples. Simoniacal practices emerged from the early Christian period and continued to exist over time. Although it originated in the early stages of Christianity, the limited possibility of acquiring material gain through spiritual offices initially prevented simony from becoming widespread within the Church, and it was regarded as a rarely encountered phenomenon. However, when the historical process is examined, it is observed that as the Church became economically prosperous and gained social prestige, simoniacal practices also began to spread in parallel. While not initially perceived as a serious problem, this

practice gradually became a disturbing issue for the Church due to its increasing visibility and influence, and it came to be regarded as a significant institutional problem. Especially in medieval Europe, it became one of the most significant issues undermining the legitimacy of religious authority in the history of Christianity. This situation eroded trust in ecclesiastical authority, paved the way for Reformation movements, and led to divisions within the Christian world. Efforts to prevent simony were made through Church councils, Papal decrees, and Reformation movements. One of the main problems that compelled the Church to take action was the existence of simony and political interference in the elections for the papacy—the highest office in the Church. The money and gifts given in exchange for offices varied greatly depending on the prestige and economic power of the position. During this period, large sums were paid for high-ranking positions such as the papacy, while even lower-ranking church offices required a certain financial compensation. In addition to money, jewelry, valuable items, mansions, palaces, and large estates also became part of simoniacal transactions. In Catholic belief, the Pope is considered infallible in his declarations on matters of faith and morals under the principle of *ex cathedra*, and he is believed to be chosen under the guidance of the Holy Spirit. Therefore, the election of a pope through simony has led to the questioning of his religious authority not only from ethical and moral perspectives but also in terms of divine legitimacy. Understanding the historical roots of simony and its course in Church history, and evaluating its effects on the institution of the papacy are important for the study of Christian history. In this study, the historical background that paved the way for the emergence of the concept of simony and its scriptural foundations in the Gospels are first examined. Then, simoniacal practices that became widespread during the Middle Ages and the payments and gifts given in this context are presented through historical examples. The economic impact of the commodification of spiritual offices on both local church economies and the financial policies of papal authority is evaluated through case studies. In this context, the economic dimension of simony is emphasized in this study. Finally, the effects of these practices on the Church are assessed. Although simony was prohibited by past council decisions and papal regulations, it continues to be regarded today as a practice incompatible with the fundamental principles of the Christian faith. This study aims to contribute to the existing literature on simoniacal practices in Church history within the field of the History of Religions.

Keywords: History of Religions, Middle Ages, Papacy, Church, Simony, Simon Magus.

Giriş

Hristiyanlık tarihinde kutsal görevlerin, ruhban sınıfı ayrıcalıklarının ve dini hizmetlerin para veya maddi değer karşılığı satılması olan¹ *simoni*, adını *Elçile-*

1 Fiona Somerset, "Before and After Wyclif: Consent to Another's Sin in Medieval Europe", *Europe After Wyclif*, ed. J. Patrick Hornbeck (New York: Fordham University Press, 2016), 149; "Simony", *Encyclopædia Britannica of World Religion*, ed. Jacob E. Safra (Chicago and London: Encyclopedia Britannica Inc., 2006), 1012; William J. Courtenay - Karl B. Shoemaker, "The Tears of Nicholas: Simony and Perjury by a Parisian Master of Theology in the Fourteenth Century" 83/3 (Temmuz 2008), 612; M. Starowieyski, "Simon Magus – Simonians", *Encyclopedia of Ancient Christianity*, ed. Angelo Di Berardino, 3 (USA Illinois: IVP Academic, 2014), 591; Joseph H. Lynch - Phillip C. Adamo, *The Medieval Church A Brief History* (London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2014), 22; N. A. Weber, "Simony", *The Catholic Encyclopedia*, ed. Charles George Herbermann (New York: Robert Appleton Company, 1912), 14/2.

rin İşleri kitabında geçen, Kutsal Ruh'un armağanını para ile satın almak isteyen Simon Magus'tan almıştır.² Hristiyanlığın erken dönemlerinde bu uygulama ile kutsal şeylerin ticaretinin yapılması dini bir sapkınlık ve günah olarak kabul edilmiştir. Hristiyanlık tarihinde, Kilise ve dini makamların yalnızca ruhani değil aynı zamanda ekonomik ve siyasi birer güç merkezi olması dini makamların dünyevi kazançlarla ilişkilendirilmesine ve kutsal ünvanların birer meta hâline gelmesine zemin hazırlamıştır. Özellikle simoni Kilise içindeki bozulmanın somut örneklerinden biri olmuştur. Bu uygulama yalnızca teolojik bir tartışmanın başlangıcı değil, aynı zamanda yüzyıllar boyunca süren kurumsal bir sorunun da temelini oluşturmuştur. Simoni uygulaması, özellikle Orta Çağ Avrupa'sında Kilise içinde yaygınlaşmış ve Kilisenin manevi saflığına dair inancı tehlikeye atan bir sorun hâline gelmiş, Kilise içindeki hiyerarşiyi ve Papalık seçimlerini dahi etkilemiştir. Kilise görevlilerinin atanması sırasında alınan yüksek meblağlar veya değerli hediyeler hem ruhani yozlaşmaya hem de toplumsal huzursuzluklara yol açmıştır.³

Simoni kavramı Hristiyan Kilisesinin ilk üç yüzyılında tam olarak bilinmemekle birlikte Kilisenin oluşması, zenginlik ve nüfuzunun artmaya başlamasıyla tanınır hâle gelmiştir. Zamanla simoni suçu Kilisenin yardım işleri ve ayinler, kutsanmış yağlar ve diğer kutsanmış nesneler üzerindeki tüm parasal işlemleri kapsayacak şekilde genişlemiştir.⁴ Simoninin zamanla ne olduğu hangi eylemlerin bu kapsama gireceği ile ilgili görüş farklılıkları ortaya çıkmıştır. Bir şeyin simoni olabilmesi için taşınması gereken şartlar belirlenerek suç kriterleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu şartlar her iki tarafta kısmen veya tamamen yerine getirildiğinde gerçek simoni denilen şeye sahip olunacağı kararı verilmiştir.⁵

Kilise, simoni uygulamasını engellemek için özellikle konsil kararlarıyla sıkı önlemler almaya çalışmıştır. Simoninin, 10. ve 11. yüzyıllarda Avrupa'da yaygınlaşmasıyla VII. Gregory (1020–1085) soruna sert bir şekilde müdahale etmiş⁶ ve Gregory'den sonra uygulama normalleşmese de 15. yüzyılda ara sıra tekrarlamıştır. 16. yüzyıldan sonra, Kilise mülkünün bağışlanması ve laikleştirilmesiyle uygulamalar kademeli olarak azalmıştır.⁷

Günümüzde simoni ile mücadele etmek için çeşitli modern politikalar ve yasal düzenlemeler yürürlüğe girmiştir. Özellikle II. Vatikan Konsili (1962-1965) sonrası dönemde, Kilise içindeki reform hareketleri güçlenmiş ve simoni ile mücadelede daha sistematik yaklaşımlar benimsenmiştir.⁸

2 *Kutsal Kitap: Tevrat, Zebur İncil* (İstanbul: Kitabı Mukaddes Şirketi - Yeni Yaşam Yayınları, 2014), Elç.8:18-24; Weber, "Simony", 14/2.

3 Nicholas A. Weber, *A History of Simony in the Christian Church from the Beginning to the Death of Charlemagne (814)* (Baltimore: J. H. Furst Company, 1909), 3.

4 "Simony", 1012.

5 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 6.

6 10 ve 11. yüzyıllarda Papalığın içinde bulunduğu durum ile ilgili detaylı bilgi için bkz. Mustafa Furkan Dinleyici, "Kilise-Devlet Çatışmasının Gölgesinde XI. Yüzyıl Papalık Reformu", *Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 10/2 (2024), 794.

7 "Simony", 1013.

8 Catholic Church, "Code of Canon Law", *Vatican.va* (1983), 149/1-3.

Simoni konusuna odaklanılarak hazırlanmış Türkiye’de müstakil bir akademik çalışma bulunmamakla birlikte, Papalık, Katolik Kilisesi ve Batı Hristiyanlığı üzerine yapılmış bazı çalışmalarda simoniye yer verilmiştir.⁹ Buna karşılık Batı literatüründe, Nicholas Aloysius Weber’in (öl.1969) *A History of Simony in the Christian Church: From the Beginning to the Death of Charlemagne (814)* adlı simoniye dair kapsamlı eseri¹⁰ yer almaktadır. Weber bu eserinde simoninin Charlemagne’a kadar olan tarihsel gelişimini detaylı biçimde sunmakla birlikte, çalışmamızdan farklı olarak bu süreçte harcanan meblağlara sınırlı düzeyde yer vermiştir. Bu eserin dışında genellikle simoninin belirli yönlerine odaklanan çalışmalar da bulunmaktadır. Yalnızca Anglikan Kilisesindeki simoni uygulamalarına odaklanan John Wycliffe’in (1320-1384) *On Simony* adlı çalışması¹¹ da bu alandaki ilk örneklerden biridir. Manastırlar özelinde simoniye dair hazırlanan eserler de yer almaktadır. Bunlardan biri, Joseph Howard Lynch (öl.2008) tarafından kaleme alınan *Simoni- acal Entry into Religious Life, 1000 to 1260: A Social, Economic and Legal Study* adlı çalışmadır.¹² Bu çalışma, 1000–1260 yılları arasında manastıra girişlerde verilen bağışların başlangıçta meşru görülürken, zamanla simoni olarak değerlendirilmeye başlanmasını ve bu dönüşümün sosyal, ekonomik ve hukuki sonuçlarını kapsamlı şekilde ele alır. Manastır özelinde yapılan bir başka çalışma ise, Edmund Wareham’ın *Cash for Access: Simony, Convent Entry and the Limits of Reform in the South-West German Cistercian Convent of Günterstal* başlıklı çalışmasıdır.¹³ Bu metin, 15. ve 16. yüzyıllarda Güneybatı Almanya’daki Günterstal Cistercian Kadın Manastırına kabul sürecinde yaşanan simoni uygulamalarını ve bu uygulamaların reform çabalarıyla nasıl çatıştığını ortaya koymaktadır. William David McCready’nin *Odiosa Sanctitas: St Peter Damian, Simony, and Reform* adlı çalışması¹⁴ ise, Aziz Petrus Damianus’un (1007-1072) 1067 yılında Floransa’ya yaptığı ziyareti merkeze alarak, Vallombrosa Manastırının lideri Giovanni Gualberto’nun Floransa Piskoposu Pietro Mezzabarba’yı simoni ile suçlaması sürecini, Damianus’un içsel çatışmalarını ve dönemin Kilise politikalarıyla ilişkisini analiz etmektedir. Yine simoniyi farklı yönlerden ele alan çalışmalar arasında yer alan Timothy Reuter’in (öl.2002) kitap bölümü olarak yayınlanan *Gifts and Simony* başlıklı çalışması,¹⁵ 11. yüzyılda simoninin hediyeleşme pratikleri üzerindeki etkilerini incelemektedir. Reginald French’in (öl.1969) *Simony and Pentecost* adlı çalışması¹⁶ ise, Dante’nin “*Divina Commedia*” eserinde simoni suçlarının nasıl ele alındığını analiz eder.

9 Bekir Zakir Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık* (İstanbul: İnsan Yayınları, 2014); Dinleyici, “XI. Yüzyıl Papalık Reformu”.

10 Eser için bk. Weber, *A History of Simony in the Christian Church*.

11 Eser için bk. John Wycliffe, *On Simony*, çev. Terrence A. McVeigh (New York: Fordham University Press, 1992).

12 Eser için bk. Joseph H. Lynch, *Simoni- acal Entry into Religious Life 1000 to 1260 A social, Economic and Legal Study* (USA: Ohio State University Press, 1976).

13 Eser için bk. Edmund Wareham, “Cash for Access: Simony, Convent Entry and the Limits of Reform in the South-West German Cistercian Convent of Günterstal”, *Vorträge und Forschungen*, (23 Ağustos 2024), 337-368 Seiten.

14 Eser için bk. William D. McCready, *Odiosa Sanctitas* (Toronto: Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2011).

15 Eser için bk. Timothy Reuter, *Gifts and Simony* (UK: Routledge, 1991).

16 Eser için bk. Reginald French, “Simony and Pentecost”, *Annual Report of the Dante Society, with Accompanying Papers*, (1964), 3-17.

Farklı bir yaklaşım sunarak politik ve metaforik anlatımlar aracılığıyla simoninin ele alındığı çalışmalar da bulunmaktadır.¹⁷ Bu çalışmaların dışında simoni uygulamaları doğrudan odak noktaları olmamakla birlikte, Ludwig Pastor'un (öl.1928) *The History of the Popes*, Leopold von Ranke'in (öl. 1886) *History of the Popes, Their Church and State in the Sixteenth and Seventeenth Centuries* ve John O'Malley'in (öl. 2022) *A History of the Popes: from Peter to the Present* isimli eserler¹⁸ ve daha başka Papalık ve Kilise tarihine dair kapsamlı eserlerde simoniye dair değerlendirilmelere yer verildiği görülmektedir.

Bu çalışmayla, simoninin tarihsel gelişimini incelemenin yanı sıra, Kilise üzerindeki etkileri ve mevcut çalışmalardan farklı olarak simoninin ekonomik boyutuna odaklanılmakta; özellikle bu kapsamda harcanan meblağlar başlıca inceleme konularından biri olarak öne çıkmaktadır.

1. Simoni Kavramı ve Kökeni

Simoni için farklı tanımlar yapılmakla birlikte "*The Catholic Encyclopedia*" ve "*A History of Simony in the Christian Church*" isimli kitabın yazarı Weber, simoniyi Thomas Aquinas'ın (1225–1274) tanımı olan "manevi olan veya maneviyatlara eklenen şeyleri geçici bir fiyat karşılığında satın alma veya satmaya yönelik kasıtlı bir niyet" şeklinde tanımlamıştır. Weber, Aquinas'ın tanımının modern yazarlar tarafından sıklıkla tercih edildiğini belirtmekle birlikte, bu tanıma yönelik çeşitli itirazların da bulunduğu dikkat çekmektedir.¹⁹

Simoni kelimesi geç dönem bir kökene sahip olmasına rağmen günümüzdeki anlamını tarihsel süreç içinde kademeli olarak kazanmıştır. Kelime, Kutsal Ruh'un armağanlarını verme gücünü Havarilerden satın almaya çalışan Simon Magus'tan gelmektedir. Yeni Ahit'in *Elçilerin İşleri* kitabında anlatılan bu olayda, Samiriye'deki büyücü Simon Magus,²⁰ Elçi Petrus ve Yuhanna'nın dua ederek insanlara Kutsal Ruh'u ilettiklerini görür ve bu gücü para karşılığında satın almak ister. Petrus, Simon'u sert bir şekilde azarlayarak, Tanrı'nın armağanlarının parayla elde edilemeyeceğini ve bu tür bir teklifin Tanrı'nın gözünde büyük bir günah olduğunu söyler.²¹ İlk olarak Simon Magus'un hikâyesiyle temellendirilen bu kavram, zamanla Kilise hiyerarşisinin çeşitli seviyelerinde yaygın bir uygulama hâline gelmiştir.²² Bu olay Hristiyan teolojisinde simoni kavramının erken Hristiyanlık

17 Eric Weiskott, "Lost Sheep: Metaphor and Simony in John Gower's Latin Poetry", *Studia Neophilologica* 95/2 (2023), 307-317.

18 Eserler için sırasıyla bk. Ludwig Pastor, *The History of The Popes, From The Close of The Middle Ages*, ed. Frederick Ignatius Antrobus (St. Louis, Mo.: B. Herder, 1902); Leopold von Ranke, *The History of the Popes, Their Church and State in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*, çev. E. Foster (London: John Murray, 1840); John W. O'Malley, *A History of the Popes: from Peter to the Present* (UK: A Sheed & Ward Book, Rowman & Littlefield Publishers, 2010).

19 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 2; Weber, "Simony", 14/1.

20 Elç.8:9; H J Klauck, "With Paul in Paphos and Lystra: Magic And Paganism in the Acts of the Apostles", *Neotestamentica* 28/1 (1994), 98; Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 19.

21 Elç.8:18–24; "Simony", 1012; "Simon Magus", *Encyclopædia Britannica of World Religion*, ed. Jacob E. Safra (Chicago and London: Encyclopedia Britannica Inc., 2006), 1012.

22 Angelo Di Berardino, "Simony", *Encyclopedia of Ancient Christianity*, ed. Angelo Di Berardino, 3 (USA Illinois: IVP Academic, 2014), 591.

döneminde simoniye karşı geliştirilen eleştirilerin ve yasaklamaların temelini oluşturmuştur.²³ Bu nedenle ruhsal şeyleri satanlar niyette; onları satın almak isteyenler ise eylemde büyücü Simon'a benzetilmiştir. Ayrıca bu olayın, simoninin yalnızca maddi bir ihlal olmadığını, aynı zamanda Hristiyan inancının temel ilkelere aykırı bir tutum olduğunu gösterdiğine inanılmıştır.²⁴

Bazı erken dönem Hristiyan yazılarında Simon Magus, gizli bilgi yoluyla kurtuluşu savunan düalist bir dini mezhebin ve Hristiyanlık sonrası Gnostisizm'in kurucusu ve Hristiyan Kilisesinin arketipal sapkını olarak tanımlanmıştır.²⁵ 2. yüzyılda Simon Magus'u, ilk Tanrı veya Baba olarak gören bir Simonian mezhebi²⁶ ortaya çıkmıştır.²⁷ Bu mezhepte ona bazen Yunan tanrısı Zeus'un enkarnasyonu olarak tapınılmış, eşi Helen ise takipçileri tarafından Athena'nın yeryüzündeki tezahürü olarak görülmüştür. İkinci yüzyıl ilahiyatçısı Justin Martyr²⁸ (100-162/168), Simon'un İmparator Claudius (41-54) zamanında Roma'yı ziyaret ettiğini ve mucizevi işlerine hayran olan takipçileri tarafından orada tanrılaştırıldığını anlatır.²⁹

Simoni uygulamaları ilk dönemlerde dikkat çekmemiş olsa da dördüncü yüzyıla gelindiğinde Kilise babalarından olan Basil (329-379), Ambrose (ö.397), Chrysostom (347-407) ve Jerome (ö.420) ilk olarak simoni uygulaması ile Simon Magus'u karşılaştırmaya başlayan isimler olarak geçmektedir. Daha sonra Papa I. Pelagius (ö.561) ve Papa I. Gregory'nin (540-604) yazışmalarında sıklıkla "simoniacal" sıfatının kullanımına rastlanılmıştır. Daha sonraki tarihlerde ise simoni kavramı yaygın olarak kullanılmıştır.³⁰ Bazı Orta Çağ Hristiyan yazarlarının Simon Magus'la Hz. Muhammed'i özdeşleştirdiklerinden de bahsedilmektedir.³¹

Yine 4. yüzyılda Papa Liberius (310-366) II. Konstantin'in (317-361) iyiliğinin Tanrı'nın yüceliğine tercih edildiğini belirtirken, Nazianzuslu Gregory (329-389)

23 J.N.D. Kelly, *Early Christian Doctrines* (New York: Harper & Row, 1978), 45; "Simon Magus", 1012.

24 Thomas Aquinas, "Summa Theologica, II-II", çev. Fathers of the English Dominican Province, *New Advent* (2023), q.100, a.1; Claudia Rapp, *Holy Bishops in Late Antiquity: The Nature of Christian Leadership in an Age of Transition* (California: University of California Press, 2005), 65-70.

25 Klauck, "With Paul in Paphos and Lystra", 98; "Simon Magus", 1012.

26 Simonian mezhebinin yaratılış mitinde, Simon Baş Tanrı olarak kabul edilmiştir. Buna göre onun, Sur'daki bir genelevden kurtardığı fahişe Helen, zihninden çıkan Düşünce'dir (Ennoia). Yani İlk Düşünce (Ennoia) melekleri yaratmak için Baba'nın zihninden üretilmiştir. Helen aracı güçleri (melekler ve başmelekler) yaratmış ve melekler de görünür evreni yaratmıştır. Ancak bu melekler, kıskançlıktan İlk Düşünce'yi hapsedmişler ve onu Baba'ya geri dönmemesi diye bir insan bedenine yerleştirmişlerdir. Böylece bedenden bedene geçmeye mahkûm olmuş, geçtikleri en son beden de Helen'inki olmuştur. Simon İlk Düşünce'sini, Helen'i ve tüm insanlığı aracı güçlerin elinden kurtarmak için Simon insan biçiminde yeryüzüne inmiş ve insanlara Tanrı'yı Yahudiye'de Oğul, Samiriye'de Baba ve diğer bölgelerde Kutsal Ruh olarak tanıma yeteneği vermiştir. Onu İlk Tanrı olarak tanımlarları durumunda insanların kurtuluşu ereceklerini teklif etmiştir. Simon'un, "Tanrı'nın Büyük Gücü" ünvanıyla Yahudilere aracılık eden, acı çeken bir "Tanrı Oğlu", Samiriyelilere "Baba" ve putperest dünyaya "Kutsal Ruh" olarak görüldüğü Yarı-Üçlü Birlikçi Gnostik öğretisinin, Clementine edebiyatı olarak bilinen erken dönem Hristiyan yazılarında yer aldığı söylenmektedir. Starowieyski, "Simon Magus – Simonians", 588, 589; "Simon Magus", 1012.

27 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 23.

28 Halit Ahmet Çiftçi, *Bir Hristiyan Apolojist Olarak Justin Martyr* (Ankara: Sonçağ, 2022), 26,29.

29 "Simon Magus", 1012.

30 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 1,2.

31 Alberto Ferreiro, "Simon Magus, Nicolas of Antioch, and Muhammad", *Church History* 72/1 (Mar., 20023), 54.

de döneminde altını Mesih'ten daha çok seven ve Ariuşçular tarafından satın alınan bazı nüfuzlu şahıslardan ve piskoposluk makamlarının Ariuşçular arasında ve Katolik Kilisesi'nde alınıp satıldığından söz eder. Aynı şekilde Jerome (342-420) da kendi zamanında sevilen ve sayılan nüfuz sahibi kişilerin aracı kılındığı simoni uygulamasıyla din adamlığına yükseltilecek çok sayıda Kilise ileri geleninin varlığına dikkat çekmiştir.³²

Zamanla simoninin anlamı Kilise mevzuatı aracılığıyla daha da genişletilmiştir. Simoni, sadece piskoposluk ve Papalık gibi yüksek görevlerin satışıyla sınırlı kalmamış, dini hizmetler ve ayinler de bir gelir kapısı hâline gelmiştir. Buna göre vaftiz, evlilik, cenaze ayinleri gibi kutsal ritüeller için Kilise tarafından belirli ücretler talep edilmiş, bu da Kilisenin manevi görevini ticari bir faaliyete dönüştürmüştür.³³ Kilise, simoni tehlikesini ortadan kaldırmak için ücret alınan bazı sakrament uygulamalarında olduğu gibi ilahi yasak kapsamına girmeyen belirli işlemleri de yasaklamıştır. Bu nedenle, özel otorite aracılığıyla Kilise menfaatlerini takas etmek, kutsal yağlar için herhangi bir ödeme kabul etmek, kutsanmış tespihler veya haçlar satmak yasadışı kabul edilmiştir.³⁴ 12. yüzyıla gelindiğinde bu konuda bazı istisnaların ortaya çıkmaya başladığı görülmüştür. Kilise hukukuna göre, sakramentlerin ücretsiz verilmesi gerekir. Bazı durumlarda ise makul ücretler de kabul edilmeye başlanmıştır. Örneğin, bir rahibin yaşam masraflarını karşılamak için alınan bağışlar veya hizmetlerin sunulması için yapılan masraflar simoni kabul edilmez. Bu tür ücretlendirmeler, sakramentin kendisi için değil sunulan hizmetlerin maliyetini karşılamak amacıyla yapılmalıdır. Mesela rahibin evharistiyada şarkı söylemek, vaftiz, günah çıkarma, rahip takdisi ve bazen evliliklerde para alabileceği kabul edilmiş, bu örneklerin kutsallığın satışı olmadığı görüşleri ortaya çıkmıştır. Bu uygulamalarda alınan ücretlerin kutsamanın bedeli olarak değil rahiplerin geçimini temin etmek amacıyla alındığı kabul edilmiştir.³⁵ Fakat bu görüşler özellikle 13. ve 14. yüzyıllarda önemli tartışmalara yol açarak belirsizliklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.³⁶ Yine tarikatlara girecek olan adayların acemilik masrafları ve kadınların bazı kadın tarikatlarına girebilmeleri için vermesi gereken çeyizi³⁷ karşılamak adına yaptıkları katkılar bu yasağa dahil edilmemiştir. Bunlardan farklı olarak Kilise yargı yetkisinin kullanımı için ödeme almak ve bir dini tarikata kabul için geçici tazminat kabul etmek gibi uygulamalar ise simoni olarak görülmüştür.³⁸

32 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 36.

33 Richard P. McBrien, *The Church: The Evolution of Catholicism* (UK: HarperCollins, 2008), 235-240.

34 Weber, "Simony", 14/2.

35 Aquinas, "Summa Theologica, II-II" (2023), a.2.

36 Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 612.

37 Kadınların manastırlara kabul edilmesi sırasında hem bir finansal güvence olması hem de dini yapının ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, ailelerin manastıra maddi bir bağış yapması beklenmiştir. Bu bağışlar, çoğunlukla para, arazi, değerli eşyalar veya diğer ekonomik varlıklar şeklinde olmuştur. Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 614. 10 ve 11. yüzyıllarda feodalizm ve krallığın kısıcında sıkışan manastırların dönemin ekonomik durumu da göz önüne alındığında dönemin şartlarına göre fakirliği yeminleştirdikleri görülür. Yasin Güzel, "Tanrı'ya Adanmış Bir Hayat: Hristiyan Manastır Yeminleri", *Marife Dini Araştırmalar Dergisi* 21/1 (2021), 200.

38 Weber, "Simony", 14/2,3. Başlangıçta meşru kabul edilen manastır bağışlarının zamanla simoni kapsamında değerlendirilmesi süreci hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. Joseph H. Lynch, *Simoniacal Entry into Religious*

2. Simoninin Tarihsel Çerçevesi

Hristiyan Kilisesinin ilk üç yüzyılında tam olarak bilinmeyen simoni kavramı, Kilisenin oluşması, zenginlik ve nüfuzunun artmaya başlamasıyla tanınır hâle gelmiştir. Kilise tarafından simoni kelimesinin kullanılmaya başlaması 4. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Kilise, Orta Çağ boyunca geniş topraklar ve mali kaynaklar üzerinde kontrolü sağladıkça simoni kurumsallaşma sürecine girmiştir.³⁹ 4. yüzyılda Hristiyanlığın devlet dini yapılması ve Konstantin'in imparatorlukta tam güce kavuştuktan sonra Hristiyanları himayeye devam etmesiyle Kilise, hediyeler, miraslar alma, para ve topraklar üzerinde kontrol sahibi olma hakkını elde etmiştir. Kilise liderleri, büyük topraklara sahip olmaya başlamış ve bu durum, dini görevlerin satın alınmasını cazip hâle getirmiştir. John Wycliffe (1328-1384)'in görüşüne göre, Kilisede simoninin başlama nedeni Konstantin Bağışı, (Donation of Constantine) olarak bilinen Papa I. Sylvester'in (285-335) 4. yüzyılda İmparator Konstantin'den dünyevi gücü kabul etmesidir.⁴⁰ Ona göre bu olaydan sonra ruhani liderler, piskoposlar, dünyevi gücü kullanmaya başlamışlardır.⁴¹ Simoni günahı o kadar büyük bir boyuta ulaşmıştır ki bu nedenle Kilisenin büyük bir kısmı bu günahla lekelenmiştir.⁴² 15. yüzyılda sahte olduğu ortaya çıkana kadar tüm Orta Çağ yazarlarının yaptığı gibi, Wycliffe de bu belgenin gerçek olduğuna inanmıştır.⁴³

Aziz Columbanus (543-615), 595 ile 600 yılları arasında Büyük Gregory'ye (540-604) hitaben yazdığı bir mektupta, Galya'daki çok sayıda simoni uygulayan kişiden bahseder.⁴⁴ Büyük Gregory kendi döneminde simoni konusunda hassas davranmış bu konuya mektuplarında yer vermiştir. Mektuplarında Maximus isimli bir kişinin piskoposluk makamına gelişi ile ilgili başta simoni suçu olmak üzere kendisine atfedilen suçların bulunduğu bahsetmiştir. Ancak Maximus'un daha sonra itaatsizlik suçundan tevbe ettiği ve Gregory'nin de onu affettiği ifade edilmektedir.⁴⁵ Sonraki beş yüzyılda, özellikle piskoposluk makamının alım satımıyla ilgili simoninin belirli uygulamaları yerel sinodlar, ulusal konseyler ve

Life from 1000 to 1260: A Social, Economic and Legal Study (Columbus: Ohio State University Press, 1976); Wareham, "Cash for Access"; William David McCready, *Odiosa Sanctitas: St Peter Damian, Simony, and Reform* (Toronto (Ont.): Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2011).

39 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 30, 51.

40 Bu sahte belgeye göre Konstantin, Mayıs 337'de Nikomedia'da ölmeden kısa süre önce, Batı Roma İmparatorluğu'nu Papa Sylvester'a devretmiştir. 1440 yılının 2 Nisan ile 25 Mayıs tarihleri arasında Lorenzo Valla, ünlü Konstantin Bağışı "*Donation of Constantine*" adlı belgenin sahte olduğunu ortaya koyan eserini kaleme almıştır. Detaylı bilgi için bkz. Lorenzo Valla, *On the Donation of Constantine*, ed. James Hankins, çev. G. W. Bowersock (England: Harvard University Press, 2007), 9; Sayime Durmaz, "Konstantin Bağışı Sahtekârlığı ve Lorenzo Valla'nın İfşasına Dair", *Tarih Alanında Seçme Yazılar-IV*, kitap editörü Orhan Özcan vd., editör Yunus Emre Tansü (Özgür Yayınları, 2023), 25.

41 Wycliffe, *On Simony*, 3,9.

42 Somerset, "Before and After Wyclif", 142.

43 Wycliffe, *On Simony*, 3,9.

44 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 158.

45 Mustafa Furkan Dinleyici, *Orta Çağ Papalığının Mimarı Gregorius Magnus* (İstanbul: Ayışığı Kitapları, 2023), 122,123.

papaların kararlarında daha sık kınanmaya başlamıştır. Simoni, özellikle Orta Çağ boyunca yaygınlaşmış ve Kilise yapısının neredeyse ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bu dönemde Kilise, Avrupa'nın en büyük toprak sahibi ve ekonomik gücü hâline gelmiştir. Piskoposluklar, manastırlar ve Papalık makamı yalnızca dini değil, aynı zamanda siyasi ve ekonomik gücün de temsilcileri olmuştur. Kilisenin bütünlüğüne ve ruhani misyonuna yönelik en ciddi tehlike, 9. yüzyılda Karolenj İmparatorluğu'nun dağılmasıyla ortaya çıkmıştır. Yerel ve bölgesel yöneticiler, piskoposluk ve başrahiplik atamaları üzerinde kontrol sağlayarak Kilise toprakları ve mülkleri üzerinde hak iddia etmişlerdir. Bu dönemde Kilise gelirleri, görevleri ve kutsallıklarının laikler ve din adamları tarafından bir mülk gibi alınıp satılabilen kişisel eşyalar gibi kullanıldığı zikredilmiştir.⁴⁶

Fransa'da ise simoni, din adamlarının en büyük kötülüklerinden biri olarak bilinmiştir.⁴⁷ Charlemagne (748-814) kendi zamanında rüşveti yasaklasa da simoniyi sonlandıramamıştır. Bu dönemde piskoposların gücü daha da artmış piskoposluk makamı giderek daha fazla siyasi ve dini bir pozisyon hâline gelmiştir. Piskoposların bazıları nispeten önemli toprak prensleri olmuştur. Bu koşullar altında, asil aileler kendi üyelerini piskoposluk makamına getirebilmek için hem yasal yolları kullanmış hem de baskı, sindirme ve yolsuzluk gibi yasadışı yöntemlere başvurmuşlardır. Simoni, sonunda Hristiyan Kilisesi'ndeki en yıkıcı suistimallerden biri kabul edilecek kadar gelişmiş ve 11. yüzyıl, bir bakıma simoninin klasik dönemi olmuştur.⁴⁸

İngiltere'de, özellikle Norman Hanedanı döneminde, Kilise makamlarının kral tarafından satılması yaygın bir uygulama olmuştur. İngiltere kralı William Rufus'un (1087-1100) piskoposlukları en yüksek teklifi verene sattığı, tarihçi William Malmesbury (1080-1143) tarafından belgelenmiştir.⁴⁹ 1067 yılında İtalya'nın Floransa ve Vallombrosa şehirlerinde yaygın olan simoni uygulamasından din adamlarının büyük çoğunluğunun etkilendiği, etkilenmeyen tek bir rahip veya piskopos bulmanın neredeyse imkansız hâle geldiği ve bundan dolayı kutsal ayinlere olan kamu güveninin sarsıldığı kaydedilmiştir. İnsanların, ölüm anında bile din adamlarına başvurmak istemediklerinden bahsedilmektedir.⁵⁰

Roma'da ise Papalık 11. yüzyılda simoni ile birlikte concibinarius ve investiture olmak üzere üç önemli mesele ile uğraşmak zorunda kalmıştır. Kilise hukuku bu sorunlara çözüm bulabilmek amacıyla yeni kanunlar oluşturmuştur.⁵¹ Simoninin neden olduğu bozulma, Kilise reformlarının başlamasında Orta Çağ boyunca

46 Wycliffe, *On Simony*, 3.

47 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 14,15.

48 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 241.

49 Robert Bartlett, *England Under the Norman and Angevin Kings, 1075–1225* (Oxford: Oxford University Press, 2000), 123-125; David Douglas, *William the Conqueror: The Norman Impact Upon England* (California: University of California Press, 1964), 298.

50 McCready, *Odiosa Sanctitas*, 2011, 66.

51 Musa Osman Karatosun, *Kilise Hukuku Temel Kaynakları ve Ana Konuları* (Ankara: Eski Yeni Yayınları, 2023), 57.

birçok reform hareketi için itici güç olmuştur. Reformist hareketler, simoniyi dini yozlaşmanın en bariz göstergelerinden biri olarak kabul etmiş ve simoni uygulamasına sert eleştirilerde bulunmuştur. Özellikle Cluny (10-11. yy.) ve daha sonra Protestan Reformları simoniyi büyük bir sorun olarak görmüştür.⁵² Cluny Hareketi, 10. yüzyılda Fransa'da başlayan ve simoniye karşı önemli bir tepki hareketi olarak kabul edilen bir manastır reform hareketidir. Cluny Tarikatı, Kilisenin dünyevi baskılardan ve yozlaşmadan arındırılması gerektiği fikrini yayarak simoniye karşı verilen reform hareketinin önemli bir merkezi hâline gelmiştir.⁵³

Simoniye karşı papaların gösterdiği tepkiler ve benimsedikleri politikalar da zaman içerisinde farklılık ve çeşitlilik arz etmiştir. Papa IX. Leo (1002-1054) simoniye karşı durarak kendi gibi düşünen diğer reformcuları etrafına toplamıştır.⁵⁴ Papa VII. Gregory (1020-1085) de simoniyi engellemek için reformlar başlatmış ve bu uygulamaları kınayan dini yasalar çıkarmıştır.⁵⁵ Reformun başlangıcı Papa VII. Gregorius döneminden daha eskiye, özellikle 9. ve 10. yüzyıllarda Kilise içinde hissedilen yenilenme ihtiyacına, dayanmaktadır. Papalık reformunun sistemli ve etkin bir biçimde hayata geçirilmesi Papa IX. Leo'nun (ö. 1054) döneminde olmuştur. Araştırmacılar tarafından genellikle ilk reformcu papa olarak kabul edilen IX. Leo hem Papalık hem de Batı Hristiyanlığı açısından büyük bir dönüşüm sürecini başlatmıştır.⁵⁶ Bazı papaların ise simoniyi kendi avantajları için kullandığı veya simoniye göz yumdukları ifade edilmiştir.⁵⁷

Papa VII. Gregory sistematik olarak Hristiyanlıktaki laik prenslerin gücünü bastırarak Papalık makamını monarşik yönetici statüsüne yükseltmeye çalışmıştır.⁵⁸ Gregoryen Reformu'nun en önemli adımlarından biri, dini makamların sadece Kilise otoriteleri tarafından atanmasını zorunlu hâle getiren düzenlemelerdir. Papa Gregory laik yöneticilerin Kiliseye müdahalesine son vermek için simoniye karşı sıkı yasalar koymuş ve bu yasaları ihlal edenleri aforoz etmiştir.⁵⁹ Böylece simoni yapana yükselme imkanı tanınmadığı gibi bunların göreve geri dönme yolları da kapanmıştır.⁶⁰ Papa Gregory liderliğinde yürütülen reformlarla Papalık

52 Frank K. Flinn, *Encyclopedia of Catholicism* (New York: Facts on File, 2007), 98.

53 Gerd Tellenbach, *The Church in Western Europe from the Tenth to the Early Twelfth Century* (Cambridge: Cambridge University Press, 1993), 45-48; Ekrem Sarıkçıoğlu, *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi* (Isparta: Fakülte Kitabevi, 2002), 360.

54 Brian Tierney, *The Crisis of Church and State, 1050-1300* (University of Toronto Press, 1998), 27; O'Malley, *A History of the Popes*, 89,90; Charles E. Schrader, "The Historical Development of the Papal Monarchy", *The Catholic Historical Review* 22/3 (1936), 280.

55 Schrader, "The Historical Development", 280; O'Malley, *A History of the Popes*, 95.

56 Dinleyici, "XI. Yüzyıl Papalık Reformu", 777,785.

57 O'Malley, *A History of the Popes*, 89,90; Schrader, "The Historical Development", 280.

58 Robert B. Ekelund vd., "An Economic Model of the Medieval Church: Usury as a Form of Rent Seeking", *Journal of Law, Economics, & Organization* 5/2 (1989), 314.

59 Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 615; Karl Bihlmeyer - Hermann Tuechle, *Church History* (MPDI: Newman Press, 1966), 174; Schrader, "The Historical Development", 280; Nicolas Cheetham, *Keepers of the Keys, A History of the Popes from St. Peter to John Paul II* (New York: Charles Scribner's Sons, 1982), 43.

60 Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 616.

seçimlerinde şeffaflık ve ilahi otorite yeniden tesis edilmeye çalışılmıştır.⁶¹

Simoni olayları reformların etkisiyle azalmasına rağmen köklü bir sorun olarak devam etmiştir.⁶² 14. yüzyılın sonlarında cinayetin mi yoksa simoni suçunun mu daha ciddi bir suç olduğu soruları gündeme gelmiştir. 13. ve 14. yüzyıllarda uygun bir kefarete ödedikten sonra simoni ile uğraşanların çoğu zaman önceki makamlarını koruyabilmelerine imkan tanınmıştır.⁶³

İznik, Kadıköy ve daha sonra yapılan konsillerle de simoniye karşı önlemler alınmıştır. Bu konsillerden önce simoniye ilişkin bilinen en eski Kilise mevzuatı İspanya'dan gelmektedir. Simoniye dair hüküm içeren en eski konsil, yaklaşık 300 yılında toplanan Elvira Konsili'dir. Bu konsilin 48. kanunu simoniye değinen ilk düzenlemelerden biridir.⁶⁴ Simoniye karşı daha öncesinde kanunların çıkarıldığına dair hiçbir kayıt bulunmamaktadır.⁶⁵ 325 yılında İznik Konsili, piskoposluk veya papazlık makamlarının maddi kazanç karşılığı devredilmesini,⁶⁶ 451 yılında Kadıköy Konsili, dini makamların satılmasını ve bu tür eylemlere karışanların aforoz edilmesini yasaklayan kararlar almıştır.⁶⁷ Bu dönemde, simoninin yalnızca bireysel bir ahlaki sorun olarak değil, Kilise hiyerarşisini tehdit eden sistemik bir problem olarak algılandığı görülmektedir.⁶⁸ Simoni karşıtı mevzuatın gelişim tarihinde Kadıköy Konsili önemli bir yer tutar. Onun kanunlarında, Petrus'un dile getirdiği simoninin kınanmasına ilişkin ilk büyük dini açıklama yer almaktadır. Bu konseyin ardından hem Doğu'da hem de Batı'da kınamalar tekrarlanmıştır.⁶⁹ Fakat kanunun hükümleri kesin niteliklerine rağmen çok geçmeden ihlal edilmiştir.⁷⁰

Orta Çağ'da simoniye karşı alınan önlemler hem yerel hem de genel konsillerde ele alınmıştır. I. Lateran Konsilinde simoniye, Kilise soyguncularına, sahtecilere karşı kararnamele çıkarılmıştır. 1139'da toplanan II. Lateran Konsili, simoninin açıkça yasaklanmasını sağlamış ve bu tür uygulamalara karşı sert yaptırımlar getirmiştir.⁷¹ 4. Lateran Konsilinde (1215) ise Kilise makamlarının/memuriyetlerinin satışı ve satın alınması yasa dışı ilan edilmiştir. Trent Konsili (1545-1563) ile simoniye karışan din adamlarına ağır cezalar getirilerek mülkiyeti ele geçirmişse, istifa etmek ve görev süresi boyunca elde ettiği tüm gelirleri iade etmek zorunda bırakılmıştır. Bu konsilde simoni açıkça lanetlenmiş ve bu uygulamaya karışanların Ki-

61 Tierney, *The Crisis of Church and State, 1050–1300*, 91-95.

62 H.E.J. Cowdrey, *The Cluniacs and the Gregorian Reform* (Oxford: Clarendon Press, 1970), 78.

63 Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 617.

64 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 60.

65 Michele Renee Salzman, "Simony and the State Politics and Religion in the Later Roman Empire", *Late-Antique Studies in Memory of Alan Cameron*, ed. William V. Harris, Anne Hunnell Chen (Brill, 2021), 46/199.

66 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 62.

67 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 67, 229; Starowieyski, "Simon Magus – Simonians", 591.

68 Gregory the Great, *Pastoral Care* (New York: Paulist Press, 1991), 128; Norman P. Tanner, *Decrees of the Ecumenical Councils* (Washington, D.C.: Georgetown University Press, 1990), 1/45-46.

69 Starowieyski, "Simon Magus – Simonians", 591; Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 67.

70 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 68.

71 Tanner, *Decrees of the Ecumenical Councils*, 1/203-204.

liseden aforoz edileceği kararı alınarak papalık seçim süreci reforme edilmiştir.⁷² II. Vatikan Konsili (1962-1965) sonrası döneme gelindiğinde Kilise içindeki reform hareketleri güçlenmiş,⁷³ simoni ile mücadelede daha sistematik yaklaşımlar benimsenmiş ve simoni için modern düzenlemeler yapılmıştır.

Günümüzde simoni uygulamaları tarihte olduğu gibi yaygın bir sorun olmasa da benzer uygulamalar kısmen mevcuttur. Modern dönemde Katolik Kilisesi, ruhani hizmetlerin maddi çıkarlar için kullanılmasını yasaklayan katı kurallar ve düzenlemeler uygulamaktadır. Papalık makamı, simoniyi önlemek için hem hukuki hem de idari tedbirler almıştır.⁷⁴ Papa ve Kilise liderleri, simoninin Kilise yönetimi ve ruhsal hizmetler üzerindeki zararlarını vurgulamış ve bu tür uygulamaların Kilisenin misyonuna aykırı olduğunu belirtmiştir. 1983 tarihli Katolik Kilisesi Kanonu'nun 149. maddesi, bir Kilise makamına haksız maddi kazanç sağlama amacıyla gelen kişilerin bu makamdaki menedileceğini açıklamıştır.⁷⁵

Bu bağlamda, günümüzde bazı dini uygulamalar da simoniyle ilişkilendirilmekte ve tartışmalara yol açmaktadır. Kiliselerde ücretli hizmetler olan düğün, cenaze veya vaftiz gibi dini törenler için yüksek ücretler talep edilmesi bazı dini çevrelerde modern bir simoni örneği olarak değerlendirilmektedir. Ancak birçok yerde vaftiz, konfirmasyon, evlilik ve ilk komünyon vesilesiyle bir görevliye veya Kiliseye özgür iradeyle adak veya bağışta bulunulması bir gelenek olarak devam etmektedir.⁷⁶ Bu nedenle, eskiden yasaklanan bazı uygulamalar günümüzde geçerli kabul edilmiştir. Eskiden İspanya'da vaftiz idaresinde herhangi bir ücreti kabul etmemek kanun olmasına rağmen şu anda oldukça yaygın bir uygulamadır. Aynı şekilde, mezar yerleri için paranın kabulü, kutsal Noel'in dağıtımı (Noel'de yapılan hayır işleri) ve Papa tarafından yüksek rütbeli din adamlarına giydirilen palyumun bahşedilmesine ilişkin sözleşmelerin hazırlanmasını yasaklayan kanunlar geçerliliğini yitirmiş gibi görünmektedir.⁷⁷

Katolik Kilisesi başta olmak üzere pek çok mezhep simoniyeye karşı mücadele etmiş ancak bireysel suistimaller zaman zaman medyaya yansımıştır. Günümüzde bağış ve dini hizmetler arasındaki çizgi belirsizleştiği zaman simoni benzeri olayların tamamen ortadan kalkmadığını söylemek mümkündür.

3. Simoninin Ekonomik Boyutları

Kilisenin ekonomik ve siyasi yapısını derinden etkileyen simoni için ödenen para ve hediyelerin boyutlarında bölgesel farklılıklar etkili olmuştur. Toplumlara ekonomik yapısı, Kilisenin yerel otoritesi ve pozisyonların prestiji bu farkların

72 John W. O'Malley, *Trent and All That: Renaming Catholicism in the Early Modern Era* (USA: Harvard University Press, 2000), 78-80; Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 8.

73 Catholic Church, "Code of Canon Law" (1983), 149/1-3.

74 Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 611; Catholic Church, "Code of Canon Law" (1983), 149 §3.

75 Catholic Church, "Code of Canon Law" (1983), 149 §2.

76 Flinn, *Encyclopedia of Catholicism*, 279; Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 130.

77 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 11.

temelini oluşturmuştur. Para dışında, papalık seçimlerini kazanabilmek ve Kilise makamlarına gelebilmek için kullanılan hediyeler sıklıkla altın paralar, değerli mücevherler ve sanat eserleri şeklindedir. Bunların dışında altın haçlar, zümrütlerle işlenmiş kutsal kadehler ve dini figürlerin yer aldığı süs eşyaları simoni bağlamında önemli bir rol oynamıştır. Bu tür objeler, yalnızca papalık makamının yetkilerinin satın alınmasında değil, aynı zamanda belirli dini ünvanların elde edilmesinde de kullanılmıştır. Bu objeler genellikle asilzadeler veya yüksek rütbeli din adamları tarafından bağışlanmış ve papalığın ekonomik gücünü artırmıştır. Dolayısıyla simoninin ekonomi üzerindeki etkileri, kutsal makamların bir metaya dönüşmesine yol açmıştır.⁷⁸

Fransız tarihçi Tours'lu Gregory (538-594) kendi zamanında bile piskoposluk makamı için çok sayıda adayın olduğundan, dönemin bir kısmında piskoposlukların krallar tarafından satıldığı ve din adamları tarafından satın alındığından bahseder. Öyle ki Clermont'un (Fransa) on altıncı piskoposu olan Clermontlu Gallus'un (489-554) piskoposluğun kendisine ödediği küçük bedelle alaycı bir şekilde övündüğü anlatılır. Bu dönem piskoposluk trafiğinin en yoğun olduğu dönemlerdendir.⁷⁹ Zamanla piskoposluğun kontrolü papalar ve krallar arasında genel bir çatışmaya dönüşmüştür. Piskoposlar ve başrahipler büyük bir ekonomik, siyasi ve askeri gücü kontrol etmelerinden dolayı yöneticiler kendileriyle çalıracak adamları istemişlerdir.⁸⁰

Özellikle Papalık seçimleri Kilisenin en önemli otorite mekanizmalarından biri olarak Orta Çağ boyunca siyasi ve ekonomik çıkar çatışmalarına sahne olmuştur. Papalık seçimleri, sadece dini otoriteyi değil, aynı zamanda Avrupa'nın siyasi dengesini etkileyen bir süreç olmuştur. Bu nedenle, birçok feodal lord ve kral, kendi çıkarlarına uygun adayların papa seçilmesi için simoni uygulamasını desteklemiştir.⁸¹ Orta Çağ boyunca Kilise, Avrupa'nın en büyük toprak sahibi ve zengin kurumu hâline gelmiştir. Kiliseye ait topraklar, manastırlar ve gelir kaynakları, özellikle piskoposluk gibi yüksek dini makamları son derece cazip hâle getirmiştir. Kilise görevi elde etmenin yolları arasında ödeme yapılması, laik ve Kilise seçmenlerinin korkutulması, güçlü kişilere başvurulması, entrika, para dağıtımı, seçildikten sonra ödül verme vaadi gibi benzer yöntemler yer almaktadır. Ayrıca Hristiyan halkın desteğini almak da önemli olmuştur.⁸²

Ocak 844'te yaşanan bir olayda halk tarafından VIII. John papa ilan edilse de II. Sergius soyluların tercihiyle papa olarak seçilmiştir. Sergius, özellikle simoni olmak üzere ahlaksız yollarla finanse ettiği inşaat projeleriyle tanınan bir isimdir.

78 Eamon Duffy, *Saints and Sinners: A History of the Popes* (USA: Yale University Press, 2006), 122-124.

79 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 102.

80 David d'Avray, "Christendom: Medieval Christianity", *Companion Encyclopedia of Theology*, ed. Peter Byrne - Leslie Houlden (London and New York: Routledge, 2003), 212.

81 Ludwig Pastor, *History of the Popes From the Close of the Middle Ages*, ed. Ralph Francis Kerr (London: Kegan Paul, 1930), 20/285.

82 Berardino, "Simony", 591.

Bu dönemde piskoposluklar en yüksek teklifi verene satılmış ve para çoğu zaman Roma'daki çeşitli Kiliselerin büyüklüğünü ve ihtişamını artırmak için kullanılmıştır.⁸³

1059 yılında ise II. Nicholas tarafından çıkarılan bir kararnameyle papalık seçimlerinin yalnızca kardinaller tarafından yapılmasına karar verilerek papalık seçimlerinin daha sistematik hâle gelmesi amaçlanmıştır. Fakat bu karar kardinallerin yetkilerinin satın alınmasına yani simoniye yeni bir zemin hazırlamıştır.⁸⁴

Simoninin sadece yüksek Kilise makamlarıyla sınırlı kalmadığı daha alt düzeydeki rahiplikler ve Kilise görevleri için de maddi bedeller talep edildiği kaynaklarda yer almıştır. Vatikan bünyesindeki Aziz Peter Kilisesi alt pozisyonları için bile mücevherler ve değerli eşyalar hediye edildiği bilgisine ulaşılmaktadır.⁸⁵

Kilise görevlerinin satışı, IX. Boniface'in (1389-1404) papalık dönemi olan 14. yüzyılın sonlarında daha da yaygınlaşmıştır. Bu uygulama o kadar karlı hâle gelmiştir ki Papalık personeli yeni gelirleri karşılamak için kendini büyütmüştür. X. Leo'nun (1513-1521) papalık döneminde, Kilise görevlerinin satışı normal Papalık gelirinin neredeyse altıda birini sağlar hâle gelmiştir. Fiyatlar bir yardımcı için 500 altın duka⁸⁶ ile Apostolic Camera (Camera Apostolica)⁸⁷ veya Papalık hazinesindeki bir pozisyon için 10.000 altın duka arasında değişmiştir.⁸⁸

Seçim sürecini etkilemek amacıyla Papalık seçimlerinde kardinallere mücevherler dağıtıldığı belgelenmiştir. Örneğin, 1492 yılında Rodrigo Borgia'nın (Papa VI. Alexander) (1431-1503) Papalık seçiminde sunduğu hediyelerin toplam değerinin 80.000 altın duka olduğu tahmin edilmektedir.⁸⁹ Yine Rönesans döneminde, özellikle Medici Ailesi'nin desteklediği piskoposlar ve kardinaller için astronomik miktarlar harcadığı kaydedilmiştir.⁹⁰

Simonide yüksek rütbeli dini görevler için talep edilen meblağlar ve hediyeler özellikle dikkat çekicidir. Piskoposlar, dini otoritelerinin yanı sıra geniş toprakların ve vergi gelirlerinin yöneticisidir. Örneğin, İngiltere'deki Winchester Piskoposluğu, 11. yüzyılda ülkenin en zengin piskoposluklarından biri olarak yılda yaklaşık 2.000 pound gelir elde etmiştir.⁹¹ Bu, dönemin ekonomik koşullarında bir küçük lordun gelirini kat kat aşan bir meblağ olarak görülmektedir. Birçok manastır, geniş tarım arazileri, ticaret gelirleri ve yerel halktan toplanan vergilerle yüksek

83 Wyatt North, *A History of the Popes* (USA: Wyatt North Publishing, 2015), 1/132; Douglas, *William the Conqueror*, 298.

84 Norman P. Tanner, *The Councils of the Church* (Washington, D.C.: Georgetown University Press, 2001), 92.

85 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 29; Courtenay - Shoemaker, "The Tears of Nicholas", 612.

86 Orta Çağ Avrupa'sında kullanılan madeni para. Çoğunlukla altın olmakla birlikte gümüş dukalar da bulunmaktadırlar.

87 Orta Çağ ve Rönesans döneminde Kutsal Roma Kilisesi'nin mali işlerini yöneten ofis için kullanılır.

88 Ekelund vd., "An Economic Model of the Medieval Church", 314.

89 E.R. Chamberlin, *The Bad Popes* (USA: Barnes & Noble Books, 1993), 92.

90 Tanner, *The Councils of the Church*, 112.

91 Frank Barlow, *The English Church 1066-1154* (London: Longman, 1979), 97.

ekonomik kazançlara sahip olmuştur. Bu nedenle, manastır başrahipliği gibi makamlar da simoninin hedefi olmuştur. Kilise makamlarının ekonomik değeri, bu görevlerin maddi olarak satın alınabilir pozisyonlar hâline gelmesine yol açmıştır.

İngiltere’de Norman işgali sonrasında (1066) Norman Piskoposlukları ve Kilise makamlarının sıklıkla Kral II. William (William Rufus) tarafından satıldığı kaynaklarda yer almıştır. Normandiya’da bir piskoposluk makamı için 500-1.500 pound arasında değişen bedeller ödenmiştir. Canterbury Başpiskoposluğu için talep edilen paranın 1.000 pound civarında olduğu kaydedilmiştir. Domesday Book⁹² kayıtlarına göre bu miktarın, o dönemde bir köylünün 20-30 yıllık gelirine eşdeğer olduğu ifade edilmiştir.⁹³ Yine William Rufus döneminde (1087-1100) Londra’daki St. Paul Piskoposluğu için teklif edilen meblağın 2.000 pound olduğu kaydedilmiştir.⁹⁴ Orta Çağ’da piskoposluklar genellikle oldukça kârlı pozisyonlar olarak talep gördüğünden simoni için talep edilen bedel yüksek olmuştur. 12. yüzyıl tarihçisi William Malmesbury’nin yazdığına göre, 11. yüzyılda İngiltere Kralı William Rufus, Winchester Piskoposluğu’nu boş bırakarak en yüksek teklifi verene satmıştır. Bu tür makamlar için ödenen bedelin 3.000 pounda kadar çıktığı kaydedilmiştir. O dönemde bir köylünün yıllık gelirinin yaklaşık 10.000 katına eşdeğer olduğu ifade edilmektedir.⁹⁵

Yine İngiltere’de Henry’nin en önemli hizmetkarlarından biri olan Geoffrey de Clinton (yaklaşık ö.1133)’ın, Buckingham başdiyakonu olan yeğeni Roger’ın terfisi için krala 3.000 mark vaat ettiği söylenmektedir.⁹⁶ Simoniye karşı şikayetlerin yer aldığı İngiltere’deki durumu anlatan kralların, papaların, piskoposların v.b. mektuplarından birinde *“İngiltere yönetimi, yargıçlıkları ve diğer devlet görevlerini en yüksek teklifi verene satsa ne düşünürdünüz? Ya Lord Şansölye, arkadaşlarının kendisine atamaları için para ödediği adamları memur olarak seçerse (...)”* denilmekte ve *“size hatırlatmak isterim ki, bu tür skandallar ve daha kötülerini yasanın yaptırımını altında sürekli olarak işleniyor. Şu anda Kilisede, bir dükten bir Yahudi tüccara kadar her rütbeden ve inançtan özel patronların, Kilisenin verimliliği ve çocuklarının ruhlarına büyük zarar pahasına kendilerini zenginleştirmelerine olanak tanıyan devasa bir satın alma sistemi var. İngiltere’deki Livings’in yaklaşık 8000’inin veya yarısından fazlasının bu şekilde satılabilir olduğu ve bunların altıda birinin veya 1.500’ünün aslında satışa sunulduğu, yani şu anda piyasada olduğu tahmin ediliyor”*⁹⁷ ifadelerine yer verilmektedir.

92 1086 yılında İngiltere Kralı 1. William tarafından yaptırılan kapsamlı bir arazi ve mülk kayıt defteridir. Bu kayıtlar, Norman fethinden sonra İngiltere’deki toprak mülkiyetini, kaynakları ve vergilendirme sistemini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. The National Archives, “The Discovery Service”, Text (The National Archives) (The National Archives, Erişim 18 Şubat 2025).

93 Douglas, *William the Conqueror*, 332.

94 Barlow, *The English Church 1066–1154*, 102.

95 Douglas, *William the Conqueror*, 298.

96 Barlow, *The English Church 1066–1154*, 87.

97 “The Crimes of Trust-Traffic and Simony”, *National Committee for Abolishing Purchase in the Church?*, (1800).

Fransa'ya gelince din adamları çoğunlukla köle kökenli olduğu için (çünkü kralın izni olmadan özgür bir adamı rahip yapmak yasaktır) kölelerin kendine özgü kötü alışkanlıkları olduğundan bahsedilir. Bunlar açgözlülük, şehvet düşkünlüğü, dünyevi yöneticilere aşırı itaat olarak gösterilir.⁹⁸ Bu bozulmaların da etkisiyle Fransa'da simoninin gittikçe yaygınlaştığı, kralların laik destekçilerini kazançlı piskoposluklar ve manastırlarla ödüllendirdiği, böylece piskoposlukların toprak sahibi lortlar ve saray mensuplarının olduğu ifade edilir.⁹⁹ Papalık, piskoposlara yazdığı sayısız mektupta bu suiistimalleri şiddetle kınamış, ancak bunlardan dini, siyasi ve ekonomik gibi farklı açılardan kar edenler nadiren onun ikazlarına kulak vermeye meyilli olmuşlardır.¹⁰⁰

Papalık seçimlerinde harcanan büyük meblağlara ilişkin en çarpıcı örneklerden biri, açıkça simoni yoluyla papa seçilen İspanyol kökenli Rodrigo Borgia'dır (Papa VI. Aleksander). Borgia, papa olabilmek için kardinallere büyük miktarda para ve değerli hediyeler sunmuş, oylamayı kazanabilmek adına finansal gücünü kullanarak rakiplerinin önüne geçmiştir. Tarihçi E.R. Chamberlin'e göre, bu süreçte harcanan miktar 80.000 altın duka gibi yüksek bir rakamdır.¹⁰¹

Rodrigo'nun 1492 yılındaki papa seçilme süreci, simoni uygulamalarının papa seçimlerinde ulaştığı ciddi boyutu gözler önüne seren en dikkat çekici örneklerden biridir. Borgia'nın katıldığı bu seçim öncesinde VIII. Innocent'in ciddi şekilde hasta olduğu öğrenilir¹⁰² ve 25 Temmuz 1492'de Innocent'in ölümü beklenirken seçimle ilgili entrikalar zirveye ulaşmıştır. Floransa elçisinin anlattığına göre bu entrikalar sayısızdır ve her saat değişir. Aynı elçi 28 Temmuz'da, Roma Baronlarının seçimi etkilemek için yoğun çabalarından ve yabancı güçlerin de aynı şekilde aktif olduğundan bahseder. Innocent'in ölmesi ve 6 Ağustos'ta cenaze töreninin sona ermesinin hemen ardından kardinal meclisi (conclave) toplanır ve Sistine Şapeli'nde 23 kardinal hazır bulunur.¹⁰³ Bu dönemdeki bir geleneğe göre Yüce Makam'a (Papalık) aday olan kardinallerin saraylarını söktüklerinden veya dağıttıklarından bahsedilir. Çünkü bu gibi durumlarda, birisi Papa seçildiğinde adet olduğu üzere o kişinin evini yağmalamak için bir bahane olarak sık sık sahte raporlar yayınlanma geleneği söz konusudur.¹⁰⁴

98 Chamberlin, *The Bad Popes*, 130; Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 157.

99 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 157.

100 Cheetham, *Keepers of the Keys*, 43, 57.

101 Chamberlin, *The Bad Popes*, 96-97.

102 Pastor, *The History of The Popes*, 5/378.

103 Pastor, *The History of The Popes*, 5/376.

104 Pastor, *The History of The Popes*, 5/380. Bu geleneğe göre Orta Çağ'dan erken modern döneme uzanan süreçte, Katolik Kilisesi'nde papanın ya da yüksek rütbeli bir din adamının ölümü ve yeni bir papanın seçilmesi gibi otorite geçişlerini takip eden dönemlerde meydana gelen yağma olayları hem dini hem de toplumsal açıdan dikkat çekici bir gelenek olarak ortaya çıkmıştır. Bu yağmalar, özellikle papanın ölümünden sonra halkın ve alt düzey din adamlarının, ölen kişinin mal varlığını inananlara ait olduğu gerekçesiyle talan etmesiyle başlamış; zamanla, yeni seçilen papanın ya da kardinallerin konutlarının yağmalanmasına kadar evrilmiştir. Tarihçi Lucius Lector, bu uygulamanın kökenlerini Karolenj dönemine kadar götürerek, 5. yüzyıldan itibaren çeşitli papalık konseylerinde bu konunun gündeme geldiğini ve özellikle Got ve Lombard istilalarının bu tür yağmalara zemin hazırladığını ileri sürer. Ona göre, bu gelenek Büyük Batı Schism'i (1378-1417) ile birlikte yeni bir boyut kazan-

Bu seçimde Fransa Kralı VIII. Charles'ın, adaylardan biri olan Giuliano della Rovere'nin seçilmesini sağlamak için bir bankaya 200.000 altın duka yatırdığı ve Cenova Cumhuriyeti'nin aynı aday için 100.000 altın duka daha yatırdığı kaydedilmiştir.¹⁰⁵

Ferrara'dan (İtalya) bir gözlemcinin aktardığına göre konklavin ilk haftasında hiç kimse tek başına öne çıkamamıştır.¹⁰⁶ Rodrigo Borgia ise sıralamada sonuncu sırada yer almıştır. Fakat Borgia'nın muazzam servetinin olduğu ve Sistine Şapeli'ni dolduracak kadar altın çuvalı olduğuyla övündüğü söylenir.¹⁰⁷ Borgia'nın İspanyol olması ve İtalyan Kardinallerin çoğunun yabancı birini seçmemeye kararlı olması nedeniyle şansının daha az olduğu ifade edilir.¹⁰⁸

1492 yılında Modena piskoposu ve Ferrara'nın Vatikan'daki elçisi olan Giannandrea Boccaccio 4 Ağustos 1492 tarihli bir yazısında Düşes Eleonora'ya Borgia'nın muazzam servetinin onu papalık için güçlü bir aday yaptığını hatırlatır. Elinde bulunan kârlı başkan yardımcılığı, Civita Castellana ve Nepi kasabaları, Soriano kalesi, 1.000 altın duka değerinde L'Aquila'daki bir manastır, Albano'daki bir diğeri ve Napoli krallığındaki iki büyük manastır daha, 1.200 altın duka geliri olan Porto piskoposluğu, 2.000 altın duka gelir getiren 22 köye (castelli) sahip Subiaco Manastırı, ayrıca İspanya'daki iddiaya göre 16.000 altın duka değerindeki Valencia piskoposluğu, 7.000 altın duka değerindeki Cartagena piskoposluğu ve 6.000 altın duka değerindeki Mallorca piskoposluğu da dahil olmak üzere 16 piskoposluktan ve çeşitli zengin manastırlardan bahsedilmektedir.¹⁰⁹

10 Ağustos akşamına gelindiği zaman Borgia'nın 13 kardinalin oylarını satın aldığı ifade edilir. Bunlar arasında en eski ve en asil Roma ailelerinin üyeleri de bulunmaktadır. Tarafsızlar arasında, yalnızca Ascanio Sforza potansiyel bir rakip olarak kalır. O da son derece zengindir. 10 Ağustos akşamı, Borgia onu özel bir görüşme için davet eder ve Sforza'ya bir rüşvet yelpazesi teklif eder.¹¹⁰ Rodrigo ona sadece kendi Sarayı ile birlikte Rektör Yardımcısı görevini değil, buna ek olarak Nepi Kalesi'ni, 10.000 altın duka geliri olan Erlau Piskoposluğu'nu ve diğer yardımları da vaat eder.¹¹¹ Borgia nakit taahhütlerini hemen yerine getirir. Sarayına bir not gönderir¹¹² ve Konsey başlamadan önce Rodrigo Borgia'nın kendi sarayından daha güvenli olacağı gerekçesiyle dört katırı gümüşle (altın da

miş ve artık yalnızca ölen papanın malları değil, konklav hücreleri gibi seçimle ilgili alanlar da yağmalanır hâle gelmiştir. Lector, bu süreci 1721 yılına kadar takip eder ve bu tarihte Camerlengo Altieri'nin ağır para cezaları getiren kararnameyle yağmaların sona erdiğini belirtir. Joëlle Rollo-Koster, "Looting the Empty See: The Great Western Schism Revisited (1378)", *Rivista di storia della Chiesa in Italia* 59/2 (2005), 429.

105 Chamberlin, *The Bad Popes*, 170.

106 Pastor, *The History of The Popes*, 5/380.

107 Chamberlin, *The Bad Popes*, 170.

108 Pastor, *The History of The Popes*, 5/381.

109 Kenneth M. Setton, *The Papacy and the Levant (1204-1571) Vol. II The Fifteenth Century* (Philadelphia: The American Philosophical Society, 1978), 434.

110 Chamberlin, *The Bad Popes*, 170.

111 Pastor, *The History of The Popes*, 5/382.

112 Chamberlin, *The Bad Popes*, 171.

olabilir) dolu olarak Ascanio Sforza'nın sarayına gönderdiği ve bunların hepsinin Ascanio'nun oyu için ödenecek bedelin bir parçası olduğu da söylentiler arasında yerini almıştır.¹¹³

Bu seçimde kardinallerin oylarını satın almak için diğer kardinallere de bazı ödemeler yapılmış, hediyeler verilmiştir. Kardinal Battista Orsini de Rocca, Soriano'yu ve Monticelli kasabasını, Anconitan elçiliğini ve yılda 5.000 altın duka getiren İspanya'daki Cartagena Kilisesini kabul etmiştir. Kardinal Giovanni Colonna, yılda 3.000 altın duka veya daha fazla gelir elde eden yirmi köyü olan Subiaco Manastırını almış, bu manastır ve toprakları papa tarafından sonsuza dek Colonna'nın evi hâline getirilmiştir. Giovanni Battista Savelli'ye Civita Castellana, Mallorca Piskoposluğu ve diğer başka şeyler verilmiştir. Raffaele Riario'ya 4.000 altın duka değerinde İspanyol menfaatleri/arpalık vaat edilmiştir. Sanseverino, Milano'daki Rodrigo Borgia'nın evini ve diğer şeyleri almıştır. Antoniotto Pallavicini'ye Pamplona piskoposluğu ve Giovanni Michiel'e de Porto piskoposluğu verilmiştir. Sclafenati ve Domenico della Rovere'ye de yine oylarının bedeli ödenmiştir.¹¹⁴ Ancak sekiz kardinal oylarını satmamış bundan dolayı da Borgia'nın sadece bir oya daha ihtiyacı kalmıştır. Bu oy da doksan altı yaşındaki Venedik kardinalden 5.000 altın duka karşılığında satın alınmış ve böylece onun oyuyla Kardinal Rodrigo Borgia'nın adı küpten çıkartılarak Borgia'ya gerekli çoğunluğu sağlamıştır.¹¹⁵ 11 Ağustos sabahı Rodrigo Borgia, VI. Alexander olarak Papa ilan edilmiştir.¹¹⁶

Borgia seçildiği zaman bu duruma itiraz edenler olsa da 26 Ağustos 1492 Pazar günü Papa VI. Alexander'ın taç giyme töreninin o zamana kadar taç giydirilen papalardan daha ihtişamlı ve daha gösterişli bir şekilde kutlandığı ifade edilmiştir.¹¹⁷ Ayrıca VI. Alexander'ın Papa seçildikten sonra, ailesine geniş siyasi ayrıcalıklar sağladığı ve Kilisenin kaynaklarını kendi kişisel serveti için kullandığına (nepotizm) dair bilgiler bulunmaktadır.¹¹⁸ Borgia'nın simoni yoluyla papa seçildiği bu olay konuya dair en çarpıcı ve belgelenmiş örneklerden biri olması nedeniyle tercih edilmiştir. Bu nedenle, benzer nitelikteki diğer seçimlere ayrıntılı biçimde değinilmemiş, temsili gücü yüksek bu örnek üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Kardinaller meclisinde ciddi yozlaşmanın, Papa IV. Sixtus (1414-1484) döneminde başladığı, Papa VIII. Innocent'in papalığı sırasında ise simoni yoluyla Papa VI. Alexander gibi bir halefin seçilmesinin mümkün hâle geldiği bir boyuta ulaştığından bahsedilir. Papa VIII. Innocent (1432-1492) de seçim sürecinde kardinallere verilen rüşvetlerin açıkça belgelenmiş bir örneğidir. Kardinal şapkası için dağıtılan rüşvetlerin toplamı yaklaşık 20.000 altın florin olarak tahmin edilmektedir.¹¹⁹

113 Setton, *The Papacy and the Levant*, 434,435.

114 Pastor, *The History of The Popes*, 5/382-384; Setton, *The Papacy and the Levant*, 434.

115 Chamberlin, *The Bad Popes*, 171; Setton, *The Papacy and the Levant*, 435.

116 Pastor, *The History of The Popes*, 5/385.

117 Setton, *The Papacy and the Levant*, 435.

118 Pastor Ludwig, *History of the Popes* (London: Kegan Paul, 1891), 1/170.

119 Papa VIII. Innocent'in seçimiyle ilgili detaylı bilgi için bkz. Pastor, *The History of The Popes*, 5/170, 229-248.

Papalık seçimleri de dahil olmak üzere atamalarda bir rakibin ne kadar para harcamaya istekli olduğunu öğrenmek için ajanlar gönderildiğinden de söz edilmiştir. Bir kişinin söz konusu görev için vereceği miktar 500 solidi ise, rakip aday ajandan aldığı bilgiye göre hareket ederek 1.000 solidi vereceğini söylediği kaydedilmiştir.¹²⁰

4. Simoninin Kutsal Kilise Üzerindeki Etkileri

Simoni ile ilgili elde edilen bilgilerden simoninin, Kilisedeki liyakat sisteminin bozulmasına ruhani yetenek ve ahlaki liyakat yerine maddi gücün ön plana çıkmasına neden olduğu anlaşılmaktadır. Böylelikle Kilise memuriyetlerine dindar ve bilgili kişilerin yerine zengin ve nüfuzlu kişiler atanmıştır. Bu da simoninin hakim olduğu dönemlerde ahlaki çöküşe yol açarak Kilise içinde yolsuzlukları artırmıştır. Bu durum, Reform hareketlerinin doğmasına zemin hazırlamış ve Katolik Kilisesi içinde uzun süren bir çalkantı yaratmıştır.

Özellikle Papalık makamının simoni yoluyla elde edilmesi, Hristiyan dünyasında Papalık otoritesine olan güveni sarsmış, Papalık makamının ilahi ve kutsal otoritesine zarar vermiş ve manevi otoritesi maddi çıkarlarla ilişkilendirilen bir kuruma dönüşmüştür.¹²¹ Papalık seçimlerinde simoni yapan ve Kilise tarihinde simoni suçuyla yargılanmış papalardan bazıları Papa XXIII. John (1370-1419),¹²² Julius (1443-1513),¹²³ Philip (1268-1314),¹²⁴ Papa VIII. Innocent gibi isimlerdir. Simoni uygulamasıyla başa geçen papalar, özellikle Papa VI. Aleksander (Rodrigo Borgia, 1492-1503) gibi isimler, Hristiyan inançları açısından ciddi sorunlar oluşturmıştır. Bu durumun Kilise üzerinde teolojik, ahlaki ve kurumsal etkileri olmuştur.

Diğer taraftan papanın, Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi olduğu inancı tartışılır hâle gelmiştir. Papalık kurumunun Katolik Kilisesi açısından önemi yadsınamayacak kadar büyük olmasından dolayı özellikle bir papanın simoni ile başa geçmesi Kilisenin kutsallığının ve temel meşruiyetinin Tanrı kaynaklı olduğu ve bu kutsallığın Tanrı'nın bir lütfu veya armağanı aracılığıyla olduğuna inanılması,¹²⁵ doktrinini sorgulatmaktadır. Öyle ki, Roma Katolik Kilisesi kendisini Petrus'un tek varisi ve İsa'ya kadar uzanan tek, meşru ve kesintisiz olarak devam eden Katolik (evrensel) Kilisesi olarak görür.¹²⁶ Katolik Kilisesi için Roma, Kilise ve Papalık bu kurumun kalbini oluşturmakla birlikte Papalık, Katolik kimliğin en belirgin sembolüdür. Papa İsa'nın vekili ve Petrus'un halefi olarak Kilisenin görünen başıdır. Kilise

120 Weber, *A History of Simony in the Christian Church*, 149.

121 Peter Partner, *The Pope's Men: The Papal Civil Service in the Renaissance* (Oxford: Clarendon Press, 1990), 34-37.

122 O'Malley, *A History of the Popes*, 155.

123 O'Malley, *A History of the Popes*, 178.

124 O'Malley, *A History of the Popes*, 137.

125 İsmet Eşmeli, "Kilisenin Mahiyeti ve Boyutları", *Turkish Studies* 9/8 (2014), 488.

126 Mustafa Alıcı, "Roma Katolik Kilisesinde İki Otorite Kurumu; Papalık ve Kilise", *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi* 5 (2015), 48.

ise Tanrı'nın mekanı ve krallığı olarak kabul edilir.¹²⁷ Papa'nın Kilisedeki gücü ciddi bir seviyededir. Örneğin, Episkopal kutsama ve seçimle başa geçen Papa, Kilisede ve dünyevi meselelerde tam ve en büyük güce sahiptir. Aynı zamanda ona bağlı tüm Kiliseler ve gruplar üzerinde de ruhban otoritesini kullanma, evrensel Kilisenin kurumlarını seçme ve idare etme yetkisine sahiptir.¹²⁸ Genel olarak aslında "Papa canlılar üzerinde Tanrısal atama sayesinde yüce, tam, dolaysız evrensel yetkiye sahiptir."¹²⁹ Papanın görevleri arasında piskoposların atanması, kardinallerin tayinine karar verilmesi gibi hususlar bulunmakta, yani Kilise işlerinde son karar mercii olmaktadır. Kilise içinde neredeyse hemen her konu Papanın onayı ve emrine bağlanmıştır.¹³⁰

Papa'nın yanılmazlığı konusu da Papanın simoni suçuyla gölge düşürülemeyecek kadar önemli, Katolik Kilisesi'nin otorite yapısını güçlendiren ve inanç birliğini korumayı amaçlayan bir doktrindir. Papa'nın yanılmazlığı hususu 19. yüzyılda I. Vatikan Konsili'nde (1869-1870) resmen ilan edilen Pastor Aeternus adlı belgeyle dogmatlaştırılmıştır. Buna göre Papa, evrensel Kilise adına konuştuğunda, inanç ve ahlak konularında nihai karar verdiğinde, Kutsal Ruh'un yönlendirmesiyle hatadan korunarak öğretide bulunduğu yanılmaz kabul edilir.¹³¹ Bu öğreti, Katolik geleneğinde Tanrı'nın Kilisesi'ni hata yapmaktan koruması gerektiği düşüncesine dayanır.¹³² Matta 16:18-19; Luka 22:32'daki kısımlar Papalık otoritesinin Tanrı tarafından desteklendiğini ve bu nedenle hata yapmayacağını savunan teolojik yorumlara dayanak oluşturmuştur. Doğu Ortodoks Kilisesi ve Protestanlar, bu öğretiyi kabul etmemektedirler.

Hristiyan dünyasında Kilisenin, özellikle de Papalık kurumunun taşıdığı bu merkezi konum, onu simoni suçundan en fazla korunması gereken otoritelerden biri hâline getirmektedir. Ancak Orta Çağ'da, özellikle Papalık ve Piskoposluk gibi yüksek makamlarda, bazı din adamlarının bu uygulamaya karıştığı görülmektedir.

Sonuç

Simoninin, Orta Çağ boyunca Hristiyan Kilisesi'nin en ciddi krizlerinden biri hâline geldiği; dini, siyasi ve ekonomik boyutlarıyla Kilise üzerinde geniş çaplı etkiler doğurduğu anlaşılmaktadır. Orta Çağ boyunca geniş topraklar ve mali kaynaklar üzerinde güç kazanan Kilise, farkında olmadan simoninin giderek kurumsallaşmasına zemin hazırlamış, özellikle 11. yüzyılda bu uygulama zirve noktasına ulaşmıştır. Kilisenin ekonomik ve siyasi yapısı, simoniye ödenen para ve verilen hediyelerin niteliğinde bölgesel farklılıklar yaratmış; altın sikkeler, değerli

127 Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık*, 260.

128 Alıcı, "Roma Katolik Kilisesinde", 52.

129 Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık*, 265.

130 Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık*, 261-262.

131 Pope Pius IX, "Pastor Aeternus: Dogmatic Constitution on the Church of Christ", *EWTN* (18 Temmuz 1870), IV/1-9; Çoban, *Geçmişten Günümüze Papalık*, 263; Karatosun, *Kilise Hukuku Temel Kaynakları ve Ana Konuları*, 77.

132 Matta 16:18-19; Luka 22:32.

mücevherler ve eşyalar dini ünvanların satın alınmasında kullanılan başlıca araçlar olmuştur. Simoninin ekonomik etkileri, kutsal makamların artık ilahi bir lütuf değil, maddi güce dayalı bir kazanç kapısı olarak görülmesine neden olmuş ve Kiliseyi siyasi otorite, ekonomik ayrıcalıklar ve toplumsal statü mücadelesi gibi dünyevi güç dengeleri içinde yozlaşmaya açık bir kurum hâline getirmiştir. Bu yozlaşmaya karşı reformlar Kilisenin etik ve teolojik yapısının yeniden inşasına katkıda bulunarak simoni uygulamalarına karşı etkili mücadeleler vermiş, konsiller ve çıkarılan yasalarla simoniye engel olunmaya çalışılmıştır. Fakat simoninin verdiği zararların izlerinin tam olarak silinemediği tespit edilmiştir.

Ruhani liderlerin, manevi liyakat yerine siyasi nüfuz ve maddi zenginlik aracılığıyla makam elde etmesi, Kilisenin temel prensipleriyle açık bir çelişki yaratmıştır. Bu bağlamda, Papalık seçimleri, sadece dini bir süreç olmaktan çıkıp siyasi ve ekonomik çıkar çatışmalarına sahne olan bir mücadele alanına dönüşmüştür. Parayla veya siyasi entrikalarla Papa olunabilmesi, Tanrı'nın seçtiği lider anlayışıyla açıkça çelişmiş, Kiliseyi ruhani bir kurumdan çok dünyevi bir iktidar merkezi hâline getirmiştir. Bu durum, Katolik Kilisesinin temel doktrinsel yapısına zarar vermiş, halkın gözünde Kilisenin kutsallığını sorgulatan bir süreci başlatmıştır. Tanrı tarafından yönlendirildiği iddia edilen bir makamın, dünyevi yollarla elde edilebilmesi, Hristiyan inancının temel prensiplerinden biri olan Papanın ilahi seçimle seçilmesi anlayışının bir kez daha sorgulanabilmesi yolunu açmaktadır.

Kaynakça

- Alici, Mustafa. "Roma Katolik Kilisesinde İki Otorite Kurumu; Papalık ve Kilise". *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi* 5 (2015), 41-58.
- Aquinas, Thomas. "Summa Theologica, II-II". çev. Fathers of the English Dominican Province. *New Advent*. 2023. Erişim 17 Şubat 2025. <https://www.newadvent.org/summa/3100.htm>
- Archives, The National. "The Discovery Service". Text. The National Archives. The National Archives. Erişim 18 Şubat 2025. <https://www.nationalarchives.gov.uk/search/results?q=domesday>
- Avray, David d'. "Christendom: Medieval Christianity". *Companion Encyclopedia of Theology*. ed. Peter Byrne - Leslie Houlden. London and New York: Routledge, 2003.
- Barlow, Frank. *The English Church 1066-1154*. London: Longman, 1979.
- Bartlett, Robert. *England Under the Norman and Angevin Kings, 1075-1225*. Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Berardino, Angelo Di. "Simony". *Encyclopedia of Ancient Christianity*. ed. Angelo Di Berardino. 590-592. 3. USA Illinois: IVP Academic, 2014.
- Bihlmeyer, Karl - Tuechle, Hermann. *Church History*. MPDI: Newman Press, 1966.
- Catholic Church. "Code of Canon Law". *Vatican.va*. 1983. Erişim 17 Şubat 2025. https://www.vatican.va/archive/cod-iuris-canonici/eng/documents/cic_lib1-cann145-196_en.html
- Chamberlin, E.R. *The Bad Popes*. USA: Barnes & Noble Books, 1993.
- Cheetham, Nicolas. *Keepers of the Keys, A History of the Popes from St. Peter to John Paul II*. New York: Charles Scribner's Sons, 1982.
- Courtenay, William J. - Shoemaker, Karl B. "The Tears of Nicholas: Simony and Perjury by a Parisian Master of Theology in the Fourteenth Century" 83/3 (Temmuz 2008), 603-628.
- Çiftçi, Halit Ahmet. *Bir Hristiyan Apolojist Olarak Justin Martyr*. Ankara: Sonçağ, 2022.
- Çoban, Bekir Zakir. *Geçmişten Günümüze Papalık*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2014.
- Dinleyici, Mustafa Furkan. "Kilise-Devlet Çatışmasının Gölgesinde XI. Yüzyıl Papalık Reformu". *Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 10/2 (2024), 775-806. <https://doi.org/10.47424/tasavvur.1547453>
- Dinleyici, Mustafa Furkan. *Orta Çağ Papalığının Mimarı Gregorius Magnus*. İstanbul: Ayışığı Kitapları, 2023.
- Douglas, David. *William the Conqueror: The Norman Impact Upon England*. California: University of California Press, 1964.
- Duffy, Eamon. *Saints and Sinners: A History of the Popes*. USA: Yale University Press, 2006.
- Durmaz, Sayime. "Konstantin Bağışı Sahtekârlığı ve Lorenzo Valla'nın İfşasına Dair". *Tarih Alanında Seçme Yazılar-IV*. kitap editörü Orhan Özcan vd., editör Yunus Emre Tansü. Özgür Yayınları, 2023. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub177.c867>
- Ekelund, Robert B. vd. "An Economic Model of the Medieval Church: Usury as a Form of Rent Seeking". *Journal of Law, Economics, & Organization* 5/2 (1989), 307-331.

- Eşmeli, İsmet. "Kilisenin Mahiyeti ve Boyutları". *Turkish Studies* 9/8 (2014), 483-497.
- Ferreiro, Alberto. "Simon Magus, Nicolas of Antioch, and Muhammad". *Church History* 72/1 (Mar., 20023), 53-70.
- Flinn, Frank K. *Encyclopedia of Catholicism*. New York: Facts on File, 2007.
- French, Reginald. "Simony and Pentecost". *Annual Report of the Dante Society, with Accompanying Papers* 82 (1964), 3-17.
- Great, Gregory the. *Pastoral Care*. New York: Paulist Press, 1991.
- Güzeldal, Yasin. "Tanrı'ya Adanmış Bir Hayat: Hristiyan Manastır Yeminleri". *Marife Dini Araştırmalar Dergisi* 21/1 (2021), 179-204. <https://doi.org/10.33420/marife.912944>
- H.E.J. Cowdrey. *The Cluniacs and the Gregorian Reform*. Oxford: Clarendon Press, 1970.
- Karatosun, Musa Osman. *Kilise Hukuku Temel Kaynakları ve Ana Konuları*. Ankara: Eski Yeni Yayınları, 2023.
- Kelly, J.N.D. *Early Christian Doctrines*. New York: Harper & Row, 1978.
- Klauck, H J. "With Paul in Paphos and Lystra: Magic And Paganism in the Acts of the Apostles". *Neotestamentica* 28/1 (1994), 93-108.
- Lynch, Joseph H. *Simoniack Entry into Religious Life 1000 to 1260 A social, Economic and Legal Study*. USA: Ohio State University Press, 1976.
- Lynch, Joseph H. *Simoniack Entry into Religious Life from 1000 to 1260: A Social, Economic and Legal Study*. Columbus: Ohio State University Press, 1976.
- Lynch, Joseph H. - Adamo, Phillip C. *The Medieval Church A Brief History*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2014.
- McBrien, Richard P. *The Church: The Evolution of Catholicism*. UK: HarperCollins, 2008.
- McCready, William D. *Odiosa Sanctitas*. Toronto: Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2011.
- McCready, William David. *Odiosa Sanctitas: St Peter Damian, Simony, and Reform*. Toronto (Ont.): Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2011.
- North, Wyatt. *A History of the Popes*. USA: Wyatt North Publishing, 2015.
- O'Malley, John W. *A History of the Popes: from Peter to the Present*. UK: A Sheed & Ward Book, Rowman & Littlefield Publishers, 2010.
- O'Malley, John W. *Trent and All That: Renaming Catholicism in the Early Modern Era*. USA: Harvard University Press, 2000.
- Partner, Peter. *The Pope's Men: The Papal Civil Service in the Renaissance*. Oxford: Clarendon Press, 1990.
- Pastor Ludwig. *History of the Popes*. London: Kegan Paul, 1891.
- Pastor, Ludwig. *History of the Popes From the Close of the Middle Ages*. ed. Ralph Francis Kerr. London: Kegan Paul, 1930.
- Pastor, Ludwig. *The History of The Popes, From The Close of The Middle Ages*. ed. Frederick Ignatius Antrobus. St. Louis, Mo.: B. Herder, 1902.
- Pope Pius IX. "Pastor Aeternus: Dogmatic Constitution on the Church of Christ". *EWTN*. 18 Temmuz 1870. Erişim 17 Şubat 2025. <https://www.ewtn.com/catholicism/teachings/vatican-is-dogmatic-constitution-pastor-aeternus-on-the-church-of-christ-243>

- Ranke, Leopold von. *The History of the Popes, Their Church and State in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*. çev. E. Foster. London: John Murray, 1840.
- Rapp, Claudia. *Holy Bishops in Late Antiquity: The Nature of Christian Leadership in an Age of Transition*. California: University of California Press, 2005.
- Reuter, Timothy. *Gifts and Simony*. UK: Routledge, 1991.
- Rollo-Koster, Joëlle. "Looting the Empty See: The Great Western Schism Revisited (1378)". *Rivista di storia della Chiesa in Italia* 59/2 (2005), 429-474.
- "Simon Magus". *Encyclopædia Britannica of World Religion*. ed. Jacob E. Safra. Chicago and London: Encyclopedia Britannica Inc., 2006.
- "Simony". *Encyclopædia Britannica of World Religion*. ed. Jacob E. Safra. Chicago and London: Encyclopedia Britannica Inc., 2006.
- Salzman, Michele Renee. "Simony and the State Politics and Religion in the Later Roman Empire". *Late-Antique Studies in Memory of Alan Cameron*. ed. William V. Harris, Anne Hunnell Chen. 46/198-219. Brill, 2021.
- Sarıçioğlu, Ekrem. *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi*. Isparta: Fakülte Kitabevi, 2002.
- Schrader, Charles E. "The Historical Development of the Papal Monarchy". *The Catholic Historical Review* 22/3 (1936), 259-282.
- Setton, Kenneth M. *The Papacy and the Levant (1204-1571) Vol. II The Fifteenth Century*. Philadelphia: The American Philosophical Society, 1978.
- Somerset, Fiona. "Before and After Wyclif: Consent to Another's Sin in Medieval Europe". *Europe After Wyclif*. ed. J. Patrick Hornbeck. New York: Fordham University Press, 2016.
- Starowieyski, M. "Simon Magus – Simonians". *Encyclopedia of Ancient Christianity*. ed. Angelo Di Berardino. 588-589. 3. USA Illinois: IVP Academic, 2014.
- Tanner, Norman P. *Decrees of the Ecumenical Councils*. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 1990.
- Tanner, Norman P. *The Councils of the Church*. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 2001.
- Tellenbach, Gerd. *The Church in Western Europe from the Tenth to the Early Twelfth Century*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993.
- Tierney, Brian. *The Crisis of Church and State, 1050–1300*. University of Toronto Press, 1998.
- Valla, Lorenzo. *On the Donation of Constantine*. ed. James Hankins. çev. G. W. Bowersock. England: Harvard University Press, 2007.
- Wareham, Edmund. "Cash for Access: Simony, Convent Entry and the Limits of Reform in the South-West German Cistercian Convent of Günterstal". *Vorträge und Forschungen*, 337-368 Seiten. <https://doi.org/10.11588/VUF.2022.1.106330>
- Weber, N. A. "Simony". *The Catholic Encyclopedia*. ed. Charles George Herbermann. C. 14. New York: Robert Appleton Company, 1912.
- Weber, Nicholas A. *A History of Simony in the Christian Church from the Beginning to the Death of Charlemagne (814)*. Baltimore: J. H. Furst Company, 1909.
- Weiskott, Eric. "Lost Sheep: Metaphor and Simony in John Gower's Latin Poetry". *Studia Neophilologica* 95/2 (2023), 307-317. <https://doi.org/10.1080/00393274.2023.2218158>

Wycliffe, John. *On Simony*. çev. Terrence A. McVeigh. New York: Fordham University Press, 1992.

Kutsal Kitap: Tevrat, Zebur İncil. İstanbul: Kitabı Mukaddes Şirketi - Yeni Yaşam Yayınları, 2014.

"The Crimes of Trust-Traffic and Simony." *National Committee for Abolishing Purchase in the Church?* <https://jstor.org/stable/60227216>